

Doba silikonová

Před 60 lety lékaři objevili silikonové implantáty a **ŽENÁM SE ZMĚNIL SVĚT.**

Díky nim získaly šanci na větší prsa, než jaká jim nadělila příroda. Převratný vynález se v plastické chirurgii využívá dodnes, všelijaké implantáty si nechávají voperovat dokonce i muži.

text: Eva Tichá / foto: Depositphotos

B ylo jí 29 let a do ordinace v Houstonu vstupovala Timmie Jean Lindsey s přáním odstranit nevzhledné tetování v dekoltu. Dvě růže na prsou si pořídila na dovolené s novou láskou. Když emoce vychladly a nastala tvrdá realita všedních dnů, za „ozdobu“ na hrudníku se začala stydět.

Lékař Frank Gerow a jeho kolega Thomas Cronin tehdy pracovali na vývoji silikonových prsních implantátů a potřebovali je konečně vyzkoušet v praxi. Mladé ženě nejenže slíbili odstranit tetování, nabídli jí rovnou i zvětšení prsou.

S nabídkou váhala. Jestli se jí něco nelíbilo na těle, tak to byly odstávající uši, ne prsa. A tak s lékaři uzavřela dohodu: nechá si voperovat silikonové implantáty, ovšem výměnou za to z jejího těla zmizí tetování a zbaví se i odstávajících uší.

Jak se domluvili, tak se stalo. Timmie Jean Lindsey se v roce 1962 zapsala do dějin jako první žena na světě se silikonovými prsními implantáty. Svým rozhodnutím prošlapala cestu milionům dalších žen, jež od té doby zákrok podstoupily, a v plastické chirurgii se začala psát nová kapitola. Obor se i díky implantátům stal lukrativním odvětvím, kam směřuje čím dál víc klientů.

Dřevo jako vycpávka

Herečka Pamela Anderson, sexsymbol seriálu *Pobřežní hlídka*, Tori Spelling z kultovního *Beverly Hills*, zpěvačka Cher, Kaley Cuoco z *Teorie velkého třesku* nebo Dara Rolins. Při pohledu do dekoltů známých dam showbyznysu to málem vypadá, že vlastní prsa bez zásahu plastických chirurgů má jen málokterá žena.

V 90. letech a na přelomu tisíciletí v honbě za úspěšnou kariérou směřovala na kliniky plastických chirurgů kvůli tomuto vylepšení značná část hereček i zpěvaček. S trochou nadsázky se dá říct, že ta, která neměla silikonová prsa, nemohla v oboru uspět. Některé se k zákroku veřejně přiznaly, jiné ho s úspěchem utajily.

Nabízí se otázka, jak si s nedokonalostmi pomáhaly generace žen dřív, než se na trhu objevil zázračný silikon. Smířily se snad s tím, co jim nadělila příroda, a o změně jenom snily?

„Silikonové implantáty nebyly první. V medicíně se zkoušely různé alternativy, dokonce i po tomto vynálezu, ale žádné se

Marilyn Monroe. Slavná americká sexbomba byla ve své době vzorem mnoha žen. Aby se jí podobaly, neváhaly mnohé Američanky podstupovat plastické operace.

neosvědčily tak jako silikon,“ říká plastický chirurg Jan Měšťák. S nedokonalostí těl ženy bojovaly nejrůznějšími způsoby, často velmi bizarními.

Těsně před objevem z Houstonu lékaři například zvětšovali prsa aplikací silikonu přímo do těla. Organismus ale negativně reagoval na přítomnost cizí látky, pacientky trpěly infekcemi, měly bolesti a místo toho, aby se jejich dekolt zvětšil, byl deformovaný.

Rakouský lékař Robert Gersuny pro změnu ženám už v roce 1890 aplikoval parafinové injekce, o pár let později podobné experimenty posunul Vincenz Czerny, rodák z Trutnova, který se v Heidelbergu specializoval na výzkum rakoviny. Jedné zpěvačce z levého prsu odoperoval nádor, tím jí zachránil život, žena si ale kvůli propadlému hrudníku stěžovala na skomírající kariéru. A tak jí v roce 1895 vyjmul z nezhojbného nádoru na zádech tukovou tkáň a použil ji na zvětšení odoperovaného řadra. Tuk se ale rychle vstřebal a lékaři se zase ocitli ve slepé uličce.

V touze po větším dekoltu byly ženy ochotné podstoupit ledacos, třeba si nechat vsít do těla chrupavky zvířat, slonovinu nebo dokonce dřevo. Úspěch nemělo ani jedno. Odumírala jim kůže, trpěly záněty a často umíraly.

Vojenští pionýři

V roce 1916 se v Severním moři u pobřeží Jutského poloostrova strhla námořní bitva, která se zapsala do dějin hned z několika důvodů. Šlo o největší bitvu první světové války, unikátní byla i tím, že se v ní poprvé a naposledy utkalo britské a německé loďstvo. Zlomová byla také pro plastickou chirurgii, v moři na severu se totiž začaly psát oficiální záčátky oboru.

Během největších bojů byl zraněn šestadvacetiletý voják Walter Yeo, obsluhující dělo na lodi. Utrpěl rozsáhlé spáleniny v obličeji a přišel o obě oční víčka. Nakonec se na něj obrátilo štěstí, když o rok později podstoupil úspěšnou transplantaci kůže.

Lékař Harold Gillies tenkrát poprvé použil novou transplantáční metodu. Při ní nejdřív vyřízl část kůže z pacientova hrudníku, přišel jí na obličej a zároveň jí nechal propojenou pomocí trubičky s hrudníkem, aby se

prokrvovala. Až když se kožní implantát na obličej uchytil, spojení přerušil.

Šlo o průlomový zákrok. Lékaři se už předtím snažili pomocí podobně znetvořeným lidem, ale operace končily špatně. Transplantovaná kůže se neuchytila, odumřela a často umírali i pacienti. Tahle operace vojáka byla nakonec klíčová i pro celou medicínu.

Lékař Harold Gillie věděl, že znetvořených a zmrzačených vojáků v důsledku první světové války je spousta, a tak si v Cambridge vydupal otevření speciálního oddělení, kde nakonec provedli 11 tisíc operací. O něco později se plastická chirurgie stala právoplatným medicínským oborem, u jehož počátků stál český chirurg František Burian.

A voják Walter Yeo? Ten se nakonec dožil 70 let.

Tělo po vzoru hereček

„Jsi to ještě ty, Fanny? Kam se poděla tvá zvláštní krása a kouzlo?“ pokřikovali fanoušci na americkou herečku židov-

záže jí přinesla spoustu nových pracovních nabídek.

Pro plastickou chirurgii byly podobné zákroky slavných skvělou příležitostí ke zviditelnění a do ordinací brzy začali mířit i méně známí klienti. Lékaři trend estetických zákroků nepokrytě podporovali. „Když se mohli vojáci, kterým obličej utrhla střela, vrátit do téměř

Lékaři napravovali devastující následky bojů v tvářích i na tělech vojáků, stejně intenzivně ale pracovali na vylepšení jejich manželek.

„Jak se budete cítit, až se potkáte s manželem? Neměla byste něco udělat pro to, abyste se mu zdála stejně svěží, jako když se s vámi loučil?“ hlásaly reklamní slogany.

1) Pamela Anderson. Seriálovou herečku proslavily ze všeho nejvíc její silikonové vnady.

2) Timmie Jean Lindsey. První žena v dějinách, již lékaři právě před 60 lety voperovali silikonové implantáty.

» Aby lékaři ženám s malými nebo deformovanými prsy pomohli, vyzkoušeli všechno možné. Třeba jim do těla vkládali chrupavky zvířat, slonovinu nebo dokonce dřevo. Úspěch to nemělo.

ského původu Fanny Brice, když si v roce 1925 nechala narovnat nos. Jakmile odezněla vlna operací válečných zranění mladých mužů, přeorientovali se lékaři na estetické zákroky. Fanny Brice byla jednou z nich. Po operaci se sice stala terčem kritiky, brzo ale pocítila satisfakci. Změna vi-

normálního života, proč by nemohly ženy znovu omládnout ve tváři, již se dotkl čas při dlouhém čekání na muže?“ prohlásil americký chirurg Max Thorek.

Skutečně zlatým dolem se plastická chirurgie stala v Americe po druhé světové válce.

Poválečná 50. léta přinesla plastickým chirurgům bohatství. Trendy krásy udávaly herečky jako Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Sophia Loren a zajištěné americké dámy

INZERCE

PREMIUM KUPÓÓÓÓÓÓN

MÖBELIX

Sleva 1000 Kč
při nákupu nad 3500 Kč

PRO ZÍSKÁNÍ KUPÓNU SI STÁHNĚTE APLIKACI

VÍCE INFORMACÍ O PRÉMIOVÝCH KUPÓNECH
NAJDETE NA WWW.ELKUPON.CZ

Portmonka

v domácnosti toužily mít těla a tváře jako krásky z filmových pláten.

Socialistické alternativy

Život za želenou oponou vypadal jinak. Vzhled žen byl to poslední, co si komunistická propaganda přála zdůrazňovat. Důležité bylo budovat socialismus za pomoci dělnické třídy. A zatímco na Západě reklamní poutače ukazovaly upravené ženy s dokonalými tvářemi a těly v krásných šatech, u nás na sobě měly nevzhledné montérky, na hlavě šátky a pozvaly ve fabrice nebo na poli.

V realitě však ženy měly stejné potřeby jako ty na Západě a plastická chirurgie se rozvíjela i tady, i když šlo hlavně o tu napravující vrozené vady nebo ty získané vlivem úrazů či nemocí. Ovšem i v socialistickém Československu se pracovalo na vývoji prsních implantátů.

Ty první objevil v 60. letech vědec a vynálezce kontaktních čoček Otto Wichterle. Obsahovaly speciální hydrofilní gel, z něhož se vyráběly kontaktní čočky. Ženy je poprvé dostaly v roce 1964, gel ale bohužel časem tvrdl a pacientkám to působilo problémy.

Na odstranění nedostatků Otto Wichterle už pracovat nesměl, stát na další vývoj nedal peníze. V 70. letech přišel patent Ladislava Bařinky. Jeho odlehčený prsní implantát vy-

padal nadějně, ale i ten měl slabiny. „Implantáty šustily. Když se žena pohnula, lidé se po ní otáčeli,“ vzpomíná plastický chirurg Jan Měšťák.

Lékaři pak používali korio-tukové implantáty obsahující vlastní tkáň odebranou ze zadku ženy. I v nich se však časem vytvářely hrudky a musely z těla ven.

Silikonové implantáty se v Československu oficiálně používat nesměly, přesto se k nim ženy v 80. letech dostaly. Předpokladem bylo mít kontakty na Západě, peníze a štěstí na hranicích, aby je neodhalili celníci. „Tehdy jsme je operovali načerno, nebyly tu ještě registrované,“ vzpomíná Jan Měšťák.

Vítězi přirozenost

Po pádu komunismu se u nás odehrálo to co v Americe v 50. letech. Zájem o estetické

» **Reklamy po válce vybízely ženy k návštěvě ordinací plastických chirurgů. Ptaly se jich: Neměla byste něco udělat pro to, abyste se manželovi zdála stejně svěží, jako když se s vámi loučil?**

operace od té doby neustále roste. Nelíbí se vám tvar nosu, uší, rtů, vadí vám vrásky v obličejí, na krku, v dekoltu, spadlá víčka? Nemí problém. Chcete jiné poprsí, zadek, stehna, břicho, paže, kolena, či dokon-

V HLAVNÍ ROLI NOS

První zmínky o plastické chirurgii se objevují v první polovině 3. tisíciletí př. n. l., termín plastiké techné (umění tvarovat) je zmíněn na opisu dobového rukopisu. Záznamy hovoří o nápravě zlomeného nosu. První chirurgické zákroky pocházejí z 8. století př. n. l. a pojí se také s operacemi nosů. Lékaři zasahovali po úrazech z boje, nosy se usekávaly i za trest. Například Dánové v 9. století uřezávali nosy Irům neschopným platit daně, později se amputovaly za trest zlodějům. O nos přišel v boji se sokem v lásce roku 1566 i dánský astronom Tycho de Brahe. Zranění do konce života maskoval předpudrovanou protézou ze slitiny zlata a stříbra.

zvětšení prsů a zadků, muži si nechávají odstranit nadměrně vyvinuté prsní žlázy, milují ale i silikonové implantáty. Jejich pomocí si nechávají vylepšovat hrudník, díky čemuž působí vysportovaně, silikonové výplně jsou pro ně také prostředkem vedoucím ke zvětšení objemu lýtek.

Nejrůznější vylepšovací procedury v oblasti obličeje mají rádi Američanky a Američané, tváře a kštice současného prezidenta Joe Bidena i předchozího Donalda Trumpa nechtě jsou důkazem, co dnes estetická medicína ve vyšším věku klientů dokáže. Vyhladit vrásky není problém, zahustit křtici taktéž.

Každý trend má ale svoji omezenou životnost, platí to i pro plastickou chirurgii. Čím dál hlasitěji zní volání po přirozené kráse, byť nedokonalé, a slavné celebrity v tom zase hrají prim. Zatímco před lety si nechávaly pomocí skalpelů a různých výplní upravovat svá těla, teď se vůči podobným zákrokům vymezují.

Třeba Victoria Beckham (47) skoncovala se silikony už v roce 2014, nedávno modelka Bella Hadid (25) litovala, že se ve 14 letech rozhodla pro plastiku nosu. „Kéž bych si nechala nos svých předků,“ zalitovala žena s palestinskými a holandskými kořeny. Názor změnila i její matka Yolanda Hadid (58). Když zjistila, že se jí do těla uvolňuje silikon, nechala si implantáty vyjmout. Stop plastickým operacím vyhlásila i rapperka Cardi (29). „Na operaci už nikdy nejdu,“ řekla potě, co jí po odsátí tuku po porodu začala bolestivě otékat chodidla a břicho.

Faktem ale zůstává, že dobře vypadající lidé jsou úspěšnější v kariéře než jejich méně pohlední kolegové, berou víc peněz a mají lepší vztahy s okolím. Jakým směrem se tedy bude vyvíjet plastická a estetická chirurgie dál? Skutečně zvláště jen přirozená krása?

„O mně je známo, že zhruba polovině lidí operaci rozmluvím, protože ji nepovažují za bezpečnou nebo ji klienti nepotřebují,“ říká plastický chirurg Jan Měšťák. A dodává: „Také odmítám extrémny. Touhu po vylepšení budou mít lidé pořád, na tom se nic nezmění. Důležité bude tyhle změny dělat tak, aby se dosáhlo co nej-přirozenějšího výsledku.“

eva.ticha@mfdnes.cz ■